ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

მეთორმეტე გამოცემა

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

სსაკ. კ. ა. (გ) ც. კ-თან არსებული მარქს-ენგელს-ლენინის
ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალი

თბილისი

ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

თარგმანი
მეთერთმეტე რუსული გამოცემიდან

სახელმწიფო გამომცემლობა
პოლიტიკური ლიტერატურის სექტორი
1 9 5 1

სიტყვა სტახანოველთა სრულიად საკავშირო პირველ თათბირზე

1935 წ. 17 ნოემბერი

1. სტახანოვური მოძრაობის მნიშვნელობა

ამხანაგებო! სტახანოველებზე აქ, ამ თათბირზე, ისე ბევრი და ისე კარგად ილაპარაკეს, რომ მე, კაცმა რომ თქვას, ცოტაღა დამრჩენია სალაპარაკო. მაინც, რაკი ტრიბუნაზე გამომიწვიეს, უნდა ვთქვა რამდენიმე სიტყვა.

სტახანოვური მოძრაობა არ შეიძლება მუშათა და მუშა-ქალთა ჩვეულებრივ მოძრაობად მივიჩნიოთ. სტახანოვური მოძრაობა მუშათა და მუშა-ქალთა ისეთი მოძრაობაა, რომელიც ჩვენი სოციალისტური მშენებლობის ისტორიაში შევა, როგორც მისი ერთერთი უაღრესად სასახელო ფურცელი.

რაში მდგომარეობს სტახანოვური მოძრაობის მნიშვნელობა?

უწინარეს ყოვლისა იმაში, რომ იგი გამოხატავს სოციალისტური შეჯიბრების ახალ ხმავლობას, სოციალისტური შეჯიბრების ახალ, უმაღლეს ეტაპს. რატომ ახალს, რატომ უმაღლესს? იმიტომ, რომ იგი, სტახანოვური მოძრაობა, ხელსაყრელად განსხვავდება, როგორც სოციალისტური შეჯიბრების გამოხატულება, სოციალისტური შეჯიბრების ძველი ეტაპისაგან. წარსულში, სამიოდე წლის წინათ, სოციალისტური შეჯიბრების პირველი ეტაპის პერიოდში, სოციალისტური შეჯიბრება აუცილებლად როდი იყო დაკავშირებული ახალ ტექნიკასთან. მაშინ ჩვენ, კაცმა რომ თქვას, თითქმის არც კი გვქონია ახალი ტექნიკა. სოციალისტური შეჯიბრების ახალი ეტაპი კი — სტახანოვური მოძრაობა, პირიქით, — აუცილებლად დაკავშირებულია ახალ ტექნიკასთან. სტახანოვური მოძრაობა წარმოუდგენელი იქნებოდა ახალი, უმაღლესი ტექნიკის უქონლად. თქვენს წინაშეა ისეთი ადამიანები, როგორიც არიან ამხანაგები — სტახანოვი, ბუსიგინი, სმეტანინი, კრივონოსი, პრონინი, ვინოგრადოვები და სხვა მრავალნი, ახალი ადამიანები, მუშები და მუშა-ქალები, რომლებიც სავსებით დაუფლებიან თავიანთი საქმის ტექნიკას და რომლებმაც მთლიანად დაიმორჩილეს იგი და

წინ წასწიეს. ასეთი ადამიანები ჩვენ არ გვყოლია ან თითქმის არ გვყოლია სამიოდე წლის წინათ. ესენი არიან ახალი, განსაკუთრებული ადამიანები.

შემდეგ. სტახანოვური მოძრაობა მუშათა და მუშა-ქალთა ისეთი მოძრაობაა, რომელიც მიზნად ისახავს ახლანდელი ტექნიკური ნორმების გადალახვას, არსებულ საპროექტო სიმძლავრეთა გადალახვას, არსებული საწარმოო გეგმებისა და ბალანსების გადალახვას. გადალახვას — იმიტომ, რომ ისინი, ეს ნორმები, უკვე მოძველდნენ ჩვენი დღეებისათვის, ჩვენი ახალი ადამიანებისათვის. ეს მოძრაობა ამსხვრევს ძველ შეხედულებებს ტექნიკაზე, ამსხვრევს ძველ ტექნიკურ ნორმებს, ძველ საპროექტო სიმძლავრეებს, ძველ საწარმოო გეგმებს და მოითხოვს ახალი, უფრო მაღალი ტექნიკური ნორმების, საპროექტო სიმძლავრეების, საწარმოო გეგმების შექმნას. ის მოწოდებულია რევოლუცია მოახდინოს ჩვენს მრეწველობაში. სწორედ ამიტომ იგი, სტახანოვური მოძრაობა, თავისი საფუძვლით უაღრესად რევოლუციურია.

აქ უკვე თქვეს, რომ სტახანოვური მოძრაობა, როგორც ახალი, უფრო მაღალი ტექნიკური ნორმების გამოხატულება, წარმოადგენს შრომის იმ მაღალი ნაყოფიერების ნიმუშს, რის მოცემაც შეუძლია მხოლოდ სოციალიზმს და რის მოცემაც არ შეუძლია კაპიტალიზმს. ეს სავსებით მართალია. რატომ დაამარცხა და სძლია კაპიტალიზმმა ფეოდალიზმი? იმიტომ, რომ მან შექმნა შრომის ნაყოფიერების უფრო მაღალი ნორმები, მან საზოგადოებას შესაძლებლობა მისცა გაცილებით მეტი პროდუქტები მიეღო, ვიდრე ამას ადგილი ჰქონდა ფეოდალური წესწყობილების დროს. იმიტომ, რომ მან უფრო მდიდარი გახადა საზოგადოება. რატომ შეუძლია და უნდა დაამარცხოს, აუცილებლადაც დაამარცხებს სოციალიზმი მეურნეობის კაპიტალისტურ სისტემას? იმიტომ, რომ მას შეუძლია მოგვცეს შრომის უფრო მაღალი ნიმუშები, შრომის უფრო მაღალი ნაყოფიერება, ვიდრე მეურნეობის კაპიტალისტურ სისტემას. იმიტომ, რომ მას შეუძლია მისცეს საზოგადოებას მეტი პროდუქტები და შეუძლია გახადოს საზოგადოება უფრო მდიდარი, ვიდრე მეურნეობის კაპიტალისტურ სისტემას.

ზოგი ფიქრობს, რომ სოციალიზმის განმტკიცება შეიძლება ადამიანთა ერთგვარი მატერიალური გათანასწორებით ღარიბული ცხოვრების ბაზაზე. ეს არ არის მართალი. ეს წვრილბურჟუაზიული წარმოდგენაა სოციალიზმზე. ნამდვილად კი სოციალიზმს შეუძლია გაიმარჯვოს მხოლოდ შრომის მაღალი ნაყოფიერების ბაზაზე, უფრო მაღალი ნაყოფიერებისა, ვიდრე კაპიტალიზმის დროს, პროდუქტებისა და მოხმარების ყოველგვარი საგნის სიუხვის ბაზაზე, საზო-

გადოების ყველა წევრის შეძლებული და კულტურული ცხოვრების ბაზაზე. მაგრამ იმისათვის, რომ სოციალიზმმა შესძლოს მიაღწიოს ამ თავის მიზანს და ყველაზე შეძლებული გახადოს ჩვენი საბჭოთა საზოგადოება, — საჭიროა ჩვენს ქვეყანაში გვქონდეს შრომის ისეთი ნაყოფიერება, რომელიც უნდა სჭარბობდეს მოწინავე კაპიტალისტური ქვეყნების შრომის ნაყოფიერებას. უამისოდ ფიქრიც არ შეიძლება პროდუქტებისა და მოხმარების ყოველგვარი საგნის სიუხვეზე. სტახანოვური მოძრაობის მნიშვნელობა იმაში მდგომარეობს, რომ იგი წარმოადგენს ისეთ მოძრაობას, რომელიც ამსხვრევს ძველ ტექნიკურ ნორმებს, როგორც არასაკმარისს, აჭარბებს მთელ რიგ შემთხვევაში მოწინავე კაპიტალისტური ქვეყნების შრომის ნაყოფიერებას და, ამრიგად, ქმნის ჩვენს ქვეყანაში სოციალიზმის შემდგომი განმტკიცების პრაქტიკულ შესაძლებლობას, ჩვენი ქვეყნის ყველაზე შეძლებულ ქვეყნად გადაქცევის შესაძლებლობას.

მაგრამ სტახანოვური მოძრაობის მნიშვნელობა ამით არ ამოიწურება. მისი მნიშვნელობა კიდევ იმაში მდგომარეობს, რომ იგი ამზადებს პირობებს სოციალიზმიდან კომუნიზმზე გადასასვლელად.

სოციალიზმის პრინციპი იმაში მდგომარეობს, რომ სოციალისტურ საზოგადოებაში თვითეული მუშაობს თავისი უნარის მიხედვით და მოხმარების საგნებს იღებს არა თავისი მოთხოვნილების, არამედ იმ მუშაობის მიხედვით, რომელიც მას საზოგადოებისათვის გაუწევია. ეს იმას ნიშნავს, რომ მუშათა კლასის კულტურულ-ტექნიკური დონე ჯერ კიდევ მაღალი არ არის, გონებრივი შრომისა და ფიზიკური შრომის დაპირისპირება კვლავ არსებობს, შრომის ნაყოფიერება ჯერ კიდევ არ არის ისე დიდი, რომ მან უზრუნველყოს მოხმარების საგნების სიუხვე, რის გამო საზოგადოება იძულებულია გაანაწილოს მოხმარების საგნები საზოგადოების წევრთა არა მოთხოვნილების შესაბამისად, არამედ საზოგადოებისათვის მათ მიერ გაწეული მუშაობის შესაბამისად.

კომუნიზმი განვითარების უფრო მაღალ საფეხურს წარმოადგენს. კომუნიზმის პრინციპი იმაში მდგომარეობს, რომ კომუნისტურ საზოგადოებაში თვითეული მუშაობს თავისი უნარის მიხედვით და მოხმარების საგნებს იღებს არა იმ მუშაობის მიხედვით, რომელიც მას გაუწევია, არამედ კულტურულად განვითარებული ადამიანის იმ მოთხოვნილების მიხედვით, რომელიც მას აქვს. ეს იმას ნიშნავს, რომ მუშათა კლასის კულტურულ-ტექნიკური დონე საკმაოდ მაღალი გახდა იმისათვის, რომ საფუძველი გამოეცალოს გონებრივი შრომისა და ფიზიკური შრომის დაპირისპირებას, რომ გონებრივი შრომისა და ფიზიკური შრომის დაპირისპირება უკვე გაქრა, ხოლო შრომის ნაყოფიერება ისეთ მაღალ საფეხურზე ავი-

და, რომ მას შეუძლია უზრუნველყოს მოხმარების საგნების სრული სიუხვე, რის გამო საზოგადოებას საშუალება აქვს გაანაწილოს ეს საგნები თავის წევრთა მოთხოვნილების შესაბამისად.

ზოგი ფიქრობს, რომ გონებრივი შრომისა და ფიზიკური შრომის დაპირისპირების მოსპობას შეიძლება მივაღწიოთ გონებრივი და ფიზიკური შრომის მუშაკთა ერთგვარი კულტურულ-ტექნიკური გათანასწორებით — ინჟინერთა და ტექნიკოსთა, გონებრივი შრომის მუშაკთა კულტურულ-ტექნიკური დონის საშუალო-კვალიფიციური მუშების დონემდე ჩამოქვეითების ბაზაზე. ეს სრულიად არ არის მართალი. მხოლოდ წვრილბურჟუაზიულ მოლაყბეებს შეუძლიათ ასეთი წარმოდგენა იქონიონ კომუნიზმზე. ნამდვილად კი გონებრივი შრომისა და ფიზიკური შრომის დაპირისპირების მოსპობას შეიძლება მივაღწიოთ მხოლოდ იმის ბაზაზე, თუ მუშათა კლასის კულტურულ-ტექნიკურ დონეს საინჟინერო-ტექნიკური შრომის მუშაკთა დონემდე ავწევთ. სასაცილო იქნებოდა გვეფიქრა, თითქოს ასეთი აწევა განუხორციელებელი იყოს. მისი განხორციელება სავსებით შესაძლებელია საბჭოთა წყობილების პირობებში, სადაც ქვეყნის საწარმოო ძალები განთავისუფლებული არიან კაპიტალიზმის ხუნდებისაგან, სადაც შრომა განთავისუფლებულია ექსპლოატაციის უღლისაგან, სადაც ხელისუფლებას სათავეში უდგას მუშათა კლასი და სადაც მუშათა კლასის ახალგაზრდა თაობას აქვს ყველა შესაძლებლობა — უზრუნველყოს თავისთვის საკმაო ტექნიკური განათლება. არავითარი საბუთი არა გვაქვს ეჭვი შევიტანოთ იმაში, რომ მუშათა კლასის მხოლოდ ასეთს კულტურულ-ტექნიკურ აღმავლობას შეუძლია საფუძველი გამოაცალოს გონებრივი შრომისა და ფიზიკური შრომის დაპირისპირებას, რომ მხოლოდ მას შეუძლია უზრუნველყოს შრომის ის მაღალი ნაყოფიერება და მოხმარების საგნების ის სიუხვე, რაც აუცილებელია იმისათვის, რომ დავიწყოთ გადასვლა სოციალიზმიდან კომუნიზმზე.

სტახანოვური მოძრაობა ამ გაგებით იმ მხრივ არის ღირსშესანიშნავი, რომ იგი შეიცავს ჩვენი ქვეყნის მუშათა კლასის სწორედ ასეთი კულტურულ-ტექნიკური აღმავლობის პირველ საწყისებს, მართალია, ჯერ კიდევ სუსტს, მაგრამ მაინც საწყისებს.

მართლაც, დააკვირდით ამხანაგ სტახანოველებს. რა ადამიანები არიან ესენი? ესენი, უმთავრესად, არიან ახალგაზრდა ან შუა-ხნის მუშები და მუშა-ქალები, კულტურული და ტექნიკურად მომზადებული ადამიანები, რომლებიც მუშაობის სიზუსტისა და აკურატობის ნიმუშებს იძლევიან, რომელთაც შეუძლიათ დააფასონ დროის ფაქტორი მუშაობაში და რომელთაც უსწავლიათ დროის

ანგარიში არა მარტო წუთობით, არამედ წამობითაც კი. მათს უმეტესობას გავლილი აქვს ეგრეთწოდებული ტექნიკური მინიმუმი და განაგრძობს თავისი ტექნიკური განათლების შეევსებას. ისინი თავისუფალი არიან ზოგი ინჟინრის, ტექნიკოსისა და სამეურნეო მუშაკის კონსერვატიზმისა და დახავსებულობისაგან; ისინი გაბედულად მიდიან წინ, ამსხვრევენ მოძველებულ ტექნიკურ ნორმებს და ქმნიან ახალ, უფრო მაღალ ნორმებს; მათ შეაქვთ შესწორებანი ჩვენი მრეწველობის ხელმძღვანელთა მიერ შედგენილ საპროექტო სიმძლავრეებსა და სამეურნეო გეგმებში; ისინი ხშირად დამატებითს მითითებებს აძლევენ და უსწორებენ ინჟინრებსა და ტექნიკოსებს; ისინი ხშირად ასწავლიან და წინ ეწევიან მათ, ვინაიდან ესენი არიან ადამიანები, რომლებიც სავსებით დაუფლებიან თავიანთი საქმის ტექნიკას და რომელთაც უნარი შესწევთ გამოსწურონ ტექნიკას იმის მაქსიმუმი, რის გამოწურვაც კი მისგან შეიძლება. დღეს სტახანოველები ჯერ კიდევ ცოტანი არიან, მაგრამ ვის შეეპარება ეჭვი იმაში, რომ ხვალ ისინი ერთიანად მეტნი იქნებიან? განა ცხადი არ არის, რომ სტახანოველები ნოვატორები არიან ჩვენს მრეწველობაში, რომ სტახანოვური მოძრაობა წარმოადგენს ჩვენი ინდუსტრიის მომავალს, რომ იგი შეიცავს მუშათა კლასის მომავალი კულტურულ-ტექნიკური აღმავლობის თესლს, რომ იგი გვიხსნის იმ გზას, რომელიც ერთადერთია შრომის ნაყოფიერების იმ უმაღლესი მაჩვენებლების მისაღწევად, რაც საჭიროა სოციალიზმიდან კომუნიზმზე გადასასვლელად და გონებრივი შრომისა და ფიზიკური შრომის დაპირისპირების მოსასპობად?

ასეთია, ამხანაგებო, სტახანოვური მოძრაობის მნიშვნელობა ჩვენი სოციალისტური მშენებლობის საქმეში.

ფიქრობდნენ თუ არა სტახანოვური მოძრაობის ამ დიდ მნიშვნელობაზე სტახანოვი და ბუსიგინი, როცა ისინი ძველი ტექნიკური ნორმების დამსხვრევას იწყებდნენ? რა თქმა უნდა, არა. მათ ჰქონდათ თავიანთი საზრუნავი, — ისინი ცდილობდნენ გარღვევიდან გამოეყვანათ საწარმო და გადაეჭარბებით შეესრულებინათ სამეურნეო გეგმა. მაგრამ, როცა ისინი ამ მიზნის მიღწევას ცდილობდნენ, მათ დასჭირდათ დაემსხვრიათ ძველი ტექნიკური ნორმები და განევითარებინათ შრომის მაღალი ნაყოფიერება, რომელმაც მოწინავე კაპიტალისტური ქვეყნებისას გადააჭარბა. მაგრამ საჭირო იქნებოდა იმის ფიქრი, რომ ამ გარემოებას შეუძლია ოდნავ მაინც შეამციროს **სტახანოველთა მოძრაობის** დიდი ისტორიული მნიშვნელობა.

იგივე შეიძლება ითქვას იმ მუშებზე, რომლებმაც ჩვენს ქვეყანაში პირველად შექმნეს მუშათა დეპუტატების საბჭოები 1905 წელს. ისინი, რა თქმა უნდა, არ ფიქრობდნენ, რომ მუშათა დეპუტატების საბჭოები გადაიქცეოდნენ სოციალისტური წყობილების საფუძვლად. ისინი მხოლოდ იგერიებდნენ ცარიზმს, ბურჟუაზიას, როცა ქმნიდნენ მუშათა დეპუტატების საბჭოებს. მაგრამ ეს გარემოება სრულიადაც არ ეწინააღმდეგება იმ უდავო ფაქტს, რომ მოძრაობას მუშათა დეპუტატების საბჭოებისათვის, რომელიც 1905 წელს ლენინგრადისა და მოსკოვის მუშებმა დაიწყეს, საბოლოო ანგარიშში მოჰყვა კაპიტალიზმის განადგურება და სოციალიზმის გამარჯვება მსოფლიოს ერთ მეექვსედ ნაწილში.

2. სტახანოვური მოძრაობის ფესვები

ჩვენ ახლა ვიმყოფებით სტახანოვური მოძრაობის აკვანთან, მის სათავესთან.

საჭიროა აღვნიშნოთ სტახანოვური მოძრაობის ზოგიერთი დამახასიათებელი ნიშანი.

თვალში გეცემათ, უწინარეს ყოვლისა, ის ფაქტი, რომ იგი, ეს მოძრაობა, დაიწყო როგორღაც თავისთავად, თითქმის სტიქიურად, ქვემოდან, ისე, რომ აქ არ ყოფილა რაიმე ზეგავლენა ჩვენი საწარმოების ადმინისტრაციის მხრივ. უფრო მეტიც. ეს მოძრაობა ჩაისახა და გაშლა იწყო რამდენადმე ჩვენი საწარმოების ადმინისტრაციის ნება-სურვილის წინააღმდეგ, მასთან ბრძოლითაც კი. ამხანაგმა მოლოტოვმა უკვე გიამბოთ, თუ რა ტანჯვა გამოიარა ამხ. მუსინსკიმ, არხანგელსკელმა მხერხავმა, როდესაც იგი სამეურნეო ორგანიზაციის მალულად, კონტროლიორების მალულად იმუშავებდა ახალ, უფრო მაღალ ტექნიკურ ნორმებს. თვით სტახანოვის ბედიც უკეთესი არ იყო, ვინაიდან მას უხდებოდა თავისი წინსვლის დროს თავი დაეცვა არა მარტო ადმინისტრაციის ზოგიერთი თანამდებობის პირებისაგან, არამედ ზოგიერთი მუშისგანაც, რომელნიც დასცინოდნენ და დევნიდნენ მას «სიახლეების» გამო. რაც შეეხება ბუსიგინს, ცნობილია, რომ თავისი «სიახლეებისათვის» მან კინაღამ სამუშაო დაკარგა ქარხანაში, და მხოლოდ საამქროს უფროსის ამხ. სოკოლინსკის ჩარევამ მისცა საშუალება დარჩენილიყო ქარხანაში.

როგორც ხედავთ, თუ კი ადგილი ჰქონდა რაიმე ზეგავლენას ჩვენი საწარმოების ადმინისტრაციის მხრივ, ეს ზეგავლენა ხელს კი არ უწყობდა სტახანოვურ მოძრაობას, არამედ წინ ეღობებოდა მას. მაშასადამე, სტახანოვური მოძრაობა ჩაისახა და გაიშალა როგორც ქვემოდან მომდინარე მოძრაობა. და სწორედ იმიტომ, რომ იგი

ჩაისახა თავისთავად, სწორედ იმიტომ, რომ იგი ქვემოდან მოდის, იგი წარმოადგენს თანამედროვეობის ყველაზე ცხოველმყოფელ და უძლეველ მოძრაობას.

შემდეგ, საჭიროა შევჩერდეთ სტახანოვური მოძრაობის კიდევ ერთ დამახასიათებელ თვისებაზე. იგი, ეს დამახასიათებელი თვისება, იმაში მდგომარეობს, რომ სტახანოვური მოძრაობა მოედო მთელ ჩვენს საბჭოთა კავშირს არა თანდათანობით, არამედ რაღაც უნახავი სისწრაფით, გრიგალივით. რით დაიწყო საქმე? სტახანოვმა ქვანახშირის ამოღების ტექნიკური ნორმა ერთიხუთად ან ერთიექვსად გაადიდა, თუ მეტად არა. ბუსიგინმა და სმეტანინმა იგივე ჰქნეს, ერთმა — მანქანათმშენებლობის დარგში, მეორემ — ფეხსაცმლის მრეწველობის დარგში. გაზეთებმა ეს ფაქტები გამოაქვეყნეს. და უცებ — სტახანოვური მოძრაობის ალი მთელ ჩვენს ქვეყანას მოედო. რაშია აქ საქმე? საიდან გაჩნდა ასეთი სისწრაფე სტახანოვური მოძრაობის გავრცელებაში? იქნებ სტახანოვი და ბუსიგინი დიდი ორგანიზატორები არიან, დიდი ნაცნობობა აქვთ სსრ კავშირის ოლქებსა და რაიონებში, და მათ თვითონ მოაწყეს ეს საქმე? არა, რა თქმა უნდა, არა! იქნებ სტახანოვსა და ბუსიგინს იმის პრეტენზია აქვთ, რომ დიდი ფიგურები იყვნენ ჩვენს ქვეყანაში, და მათ თვითონ გაავრცელეს სტახანოვური მოძრაობის ნაპერწკლები მთელ ჩვენს ქვეყანაში? არც ეს არის მართალი. თქვენ ნახეთ აქ სტახანოვი და ბუსიგინი. ისინი თათბირზე გამოვიდნენ. ისინი უბრალო და თავმდაბალი ადამიანები არიან, რომელთაც არავითარი პრეტენზია არა აქვთ საკავშირო მასშტაბის ფიგურების სახელი მოიხვეჭონ. მე ისიც კი მგონია, რომ ისინი რამდენადმე შემკრთალნი არიან იმ მოძრაობის გაქანებით, რომელიც გაჩაღდა ჩვენში მათი მოლოდინის წინააღმდეგ. და თუ, მიუხედავად ამისა, სტახანოვისა და ბუსიგინის გადასროლილი წუმწუმა საკმარისი აღმოჩნდა იმისათვის, რომ მთელი ეს საქმე ალად ავარდნილიყო, — ეს იმას ნიშნავს, რომ სტახანოვური მოძრაობა სავსებით მომწიფებულ საქმეს წარმოადგენს. მხოლოდ ისეთ მოძრაობას, რომელიც სავსებით მომწიფდა და ბიძგს-ღა ელის იმისათვის, რომ ლაღად გაიჭრას, — მხოლოდ ასეთ მოძრაობას შეეძლო ასე სწრაფად გავრცელებულიყო და თოვლის გუნდასავით გაზრდილიყო.

რით უნდა აიხსნას, რომ სტახანოვური მოძრაობა სავსებით მომწიფებული საქმე აღმოჩნდა? რა არის იმის მიზეზები, რომ იგი ასე სწრაფად გავრცელდა? როგორია სტახანოვური მოძრაობის ფესვები?

ისინი, ეს მიზეზები, ოთხი მაინცაა.

1) სტახანოვური მოძრაობის საფუძველი გახდა, უწინარეს ყოვლისა, მუშათა მატერიალური მდგომარეობის ძირფესვიანი გაუმჯობესება. ცხოვრება გაუმჯობესდა, ამხანაგებო. ცხოვრება უფრო საამური გახდა. ხოლო როდესაც საამურად ცხოვრობ, მუშაობა ხალისიანად მიდის. აქედან გამომდინარეობს გამომუშავების მაღალი ნორმები. ამით აიხსნება, რომ გვყვანან შრომის გმირები და გმირი ქალები. ამაშია, უწინარეს ყოვლისა, სტახანოვური მოძრაობის ფესვი. ჩვენში რომ კრიზისი ყოფილიყო, ჩვენში რომ ყოფილიყო უმუშევრობა — მუშათა კლასის ეს რისხვა, ჩვენში რომ ცხოვრება უხეირო, უხალისო, უსიხარულო ყოფილიყო, არავითარი სტახანოვური მოძრაობა არ გვექნებოდა. **(ტაში).** ჩვენი პროლეტარული რევოლუცია წარმოადგენს მსოფლიოში ერთადერთ რევოლუციას, რომელსაც წილად ხვდა ეჩვენებინა ხალხისათვის არა მარტო თავისი პოლიტიკური შედეგები, არამედ მატერიალური შედეგებიც. ყველა მუშურ რევოლუციათა შორის ჩვენ ვიცით მხოლოდ ერთი რევოლუცია, რომელმაც ძლივძლივობით დაიპყრო ძალაუფლება. ეს იყო პარიზის კომუნა. მაგრამ მან დიდხანს ვერ იარსება. მართალია, მან სცადა დაემსხვრია კაპიტალიზმის ხუნდები, მაგრამ ვერ მოასწრო მათი დამსხვრევა და მით უმეტეს ვერ მოასწრო ეჩვენებინა ხალხისათვის რევოლუციის საკეთილო მატერიალური შედეგები. ჩვენი რევოლუცია წარმოადგენს ერთადერთ რევოლუციას, რომელმაც არა მარტო დაამსხვრია კაპიტალიზმის ხუნდები და თავისუფლება მისცა ხალხს, არამედ ისიც მოასწრო, რომ შიეცა ხალხისათვის მატერიალური პირობები შეძლებული ცხოვრებისათვის. ამაშია ჩვენი რევოლუციის ძალა და **უძლეველობა. რა თქმა უნდა, კარგია კაპიტალისტების განდევნა,** მემამულეების განდევნა, მეფის დამჭაშების განდევნა, ძალაუფლების დაპყრობა და თავისუფლების მიღება. ეს ძალიან კარგია. მაგრამ, სამწუხაროდ, მარტო თავისუფლება სრულებითაც არ კმარა. თუ გაკლია პური, გაკლია კარაქი და ცხიმები, გაკლია ფაროალი, თუ საცხოვრებელი ბინები ცუდია, **მაშინ მარტო თავისუფლებით** შორს ვერ წახვალ. ძალიან ძნელია, ამხანაგებო, მარტო თავისუფლებით ცხოვრება. **(მოწონების ხმები, ტაში).** კარგი და საამური ცხოვრება რომ შეიძლებოდეს, საჭიროა პოლიტიკური თავისუფლების სიკეთეს მატერიალური სიკეთეც ემატებოდეს. ჩვენი რევოლუციის დამახასიათებელი თავისებურება ისაა, რომ მან მისცა ხალხს არა მარტო თავისუფლება, არამედ მატერიალური სიკეთეც, შეძლებული და კულტურული ცხოვრების შესაძლებლობაც. აი რატომ გახდა ჩვენში ცხოვრება უფრო საამური და აი რა ნიადაგზე აღმოცენდა **სტახანოვური მოძრაობა.**

2) სტახანოვური მოძრაობის მეორე წყარო ჩვენში არის ექსპლოატაციის არარსებობა. ადამიანები ჩვენში მუშაობენ არა ექსპლოატატორებისათვის, არა მუქთახორების გასამდიდრებლად, არამედ თავისათვის, თავიანთი კლასისათვის, თავიანთი, საბჭოთა საზოგადოებისათვის, სადაც ხელისუფლების სათავეში მუშათა კლასის საუკეთესო ადამიანები დგანან. სწორედ ამიტომ არის, რომ შრომას ჩვენში საზოგადოებრივი მნიშვნელობა აქვს, იგი ღირსებისა და სახელის საქმეს წარმოადგენს. კაპიტალიზმის დროს შრომას კერძო, პირადი ხასიათი აქვს. მეტს გამოიმუშავებ, მეტსაც მიიღებ და იცხოვრე, როგორც გენებოს. არც არაფრად მიაჩნიხარ ვისმე და არცა სურს მიგიჩნიოს. შენ კაპიტალისტებისათვის მუშაობ, შენ მათ ამდიდრებ? მაშ როგორ გინდა? იმისათვის დაგიჭირავეს, რომ ექსპლოატატორები გაამდიდრო. თუ ეს არ მოგწონს, მიბრძანდი უმუშევართა რიგებში და იბოგინე, როგორც გენებოს, — ჩვენ სხვებს, უფრო თვინიერებს ვიპოვითო. სწორედ ამიტომ არის, რომ ადამიანის შრომა კაპიტალიზმის დროს დიდად როდი ფასობს. გასაგებია, რომ ასეთ პირობებში სტახანოვურ მოძრაობას ადგილი ვერ ექნება. სხვანაირად არის საქმე საბჭოთა წყობილების პირობებში. აქ მშრომელი ადამიანი პატივისცემითაა გარემოსილი. აქ იგი მუშაობს არა ექსპლოატატორებისათვის, არამედ თავისათვის, თავისი კლასისათვის, საზოგადოებისათვის. აქ მშრომელი ადამიანი თავს მივიწყებულად და ეულად ვერ იგრძნობს. პირიქით, მშრომელი ადამიანი ჩვენში თავს გრძნობს თავისი ქვეყნის თავისუფალ მოქალაქედ, ერთგვარ საზოგადოებრივ მოღვაწედ. და თუ იგი კარგად მუშაობს და საზოგადოებას აძლევს იმას, რის მიცემაც შეუძლია, — ის შრომის გმირია, იგი დიდებითაა შემოსილი. ცხადია, მხოლოდ ასეთ პირობებში შეიძლებოდა ჩასახულიყო სტახანოვური მოძრაობა.

3) სტახანოვური მოძრაობის მესამე წყაროდ უნდა ჩაითვალოს ახალი ტექნიკის არსებობა ჩვენში. სტახანოვური მოძრაობა ორგანულად დაკავშირებულია ახალ ტექნიკასთან. რომ არ გვქონოდა ახალი ტექნიკა, არ გვქონოდა ახალი ფაბრიკები და ქარხნები, არ გვქონოდა ახალი მოწყობილობა, ისე სტახანოვური მოძრაობა ჩვენში ვერ ჩაისახებოდა. ახალი ტექნიკის უქონლად შეიძლება ტექნიკური ნორმები, სულ ბევრი, ერთიორად გავადიდოთ. და თუ სტახანოველებმა ტექნიკური ნორმები ერთიხუთად და ერთიექვსად გაადიდეს, ეს ნიშნავს, რომ ისინი სავსებით და მთლიანად ახალ ტექნიკას ეყრდნობიან. ამრიგად, გამოდის, რომ ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაცია, ჩვენი ქარხნებისა და ფაბრიკების რეკონსტ-

რუქცია, ახალი ტექნიკისა და ახალი მოწყობილობის არსებობა შეიქნა ერთი იმ მიზეზთაგანი, რომლებმაც სტახანოვური მოძრაობა წარმოშვეს.

4) მაგრამ მარტო ახალი ტექნიკით შორს ვერ წახვალ. შეიძლება გქონდეს პირველხარისხოვანი ტექნიკა, პირველხარისხოვანი ფაბრიკები და ქარხნები, მაგრამ თუ არ მოიპოვებიან ისეთი ადამიანები, რომელთაც შეუძლიათ ეს ტექნიკა დაიმორჩილონ, ტექნიკა ცარიელ ტექნიკად დაგრჩებათ. ახალმა ტექნიკამ რომ თავისი შედეგები მოგვცეს, უნდა გვყავდეს აგრეთვე ადამიანები, მუშათა და მუშა-ქალთა კადრები, რომელთაც შეეძლებათ სათავეში ჩაუდგნენ ტექნიკას და წინ წასწიონ იგი. სტახანოვური მოძრაობის ჩასახვა და ზრდა იმას ნიშნავს, რომ ჩვენში მუშათა და მუშა-ქალთა შორის ასეთი კადრები უკვე გაჩნდნენ. ორიოდე წლის წინათ პარტიამ თქვა, რომ ახალი ქარხნებისა და ფაბრიკების აგებით, ჩვენი საწარმოებისათვის ახალი მოწყობილობის მიცემით — საქმის მხოლოდ ნახევარი გავაკეთეთ. პარტიამ მაშინ თქვა, რომ ახალი ქარხნების მშენებლობის ენთუზიაზმი უნდა შევავსოთ მათი ათვისების ენთუზიაზმით, რომ მხოლოდ ასეთი გზით შეგვიძლია საქმე ბოლომდე მივიყვანოთ. აშკარაა, ამ ორი წლის განმავლობაში ხდებოდა ამ ახალი ტექნიკის ათვისება და ახალი კადრების წარმოშობა. ახლა ცხადია, რომ ასეთი კადრები ჩვენ უკვე გვყვანან. ცხადია, ასეთი კადრები, ეს ახალი ადამიანები რომ არ გვყოლოდა, ჩვენ არავითარი სტახანოვური მოძრაობა არ გვექნებოდა. ამგვარად, მუშათა და მუშა-ქალთა წრიდან გამოსული ახალი ადამიანები, რომლებსაც აუთვისებიათ ახალი ტექნიკა, გადაიქცნენ იმ ძალად, რომელმაც გააფორმა და წინ წასწია სტახანოვური მოძრაობა.

ასეთია ის პირობები, რომლებმაც წარმოშვეს და წინ წასწიეს სტახანოვური მოძრაობა.

5. ახალი ადამიანები — ახალი ტექნიკური ნორმები

მე ვთქვი, რომ სტახანოვური მოძრაობა განვითარდა არა თანდათანობის წესით, არამედ იმ აფეთქების წესით, რომელმაც გაგლიჯა რომელიღაც კაშხალი. ცხადია, მას მოუხდა რაღაც დაბრკოლებათა გადალახვა. ვიღაც უშლიდა მას ხელს, ვიღაც თრგუნავდა მას, და აი, მოიკრიბა რა ძალღონე, სტახანოვურმა მოძრაობამ გადალახა ეს დაბრკოლებანი და მოედო ქვეყანას.

რაშია აქ საქმე. სახელდობრ, ვინ უშლიდა ხელს?

ხელს უშლიდნენ ძველი ტექნიკური ნორმები და ის ადამიანები, რომლებიც ამ ნორმების ზურგს უკან იდგნენ. რამდენიმე წლის

წინათ ჩვენმა ინჟინერ-ტექნიკურმა და სამეურნეო მუშაკებმა შეადგინეს ერთგვარი ტექნიკური ნორმები ჩვენი მუშებისა და მუშა-ქალების ტექნიკურ ჩამორჩენილობასთან შეფარდებით. მას შემდეგ რამდენიმე წელიწადმა განვლო. ამ ხნის განმავლობაში ადამიანები გაიზარდნენ და ტექნიკურად გამოიბრძმედნენ. ტექნიკური ნორმები კი უცვლელი რჩებოდა. გასაგებია, რომ ეს ნორმები ახლა ჩვენი ახალი ადამიანებისათვის მოძველებული აღმოჩნდა. ახლა ყველა იწუნებს მოქმედ ტექნიკურ ნორმებს. მაგრამ ისინი ციდან ხომ არ ჩამოცვენილან. საქმე აქ სრულიადაც ის კი არ არის, რომ ეს ტექნიკური ნორმები თავის დროზე შედგენილი იყო როგორც შემცირებული ნორმები. საქმე უწინარეს ყოვლისა ის არის, რომ ახლა, როცა ეს ნორმები უკვე მოძველდნენ, ცდილობენ დაიცვან ისინი, როგორც თანამედროვე ნორმები. ებღაუჭებიან ჩვენი მუშებისა და მუშა-ქალების ტექნიკურ ჩამორჩენილობას, გეზს იღებენ ამ ჩამორჩენილობისაკენ, ეყრდნობიან ჩამორჩენილობას, და, ბოლოს, საქმე იქამდე მიდის, რომ იწყებენ ჩამორჩენილობანას თამაშს. მაგრამ რა უნდა ვქნათ, როცა ეს ჩამორჩენილობა წარსულს ჰბარდება? ნუთუ ქედს მოვიხრით ჩვენი ჩამორჩენილობის წინაშე და დავისახავთ მას ხატად, ფეტიშად? როგორ მოვიქცეთ, თუ მუშები და მუშა-ქალები უკვე გაიზარდნენ და ტექნიკურად გამოიბრძმედნენ? როგორ მოვიქცეთ, თუ ძველი ტექნიკური ნორმები უკვე არ შეეფერებიან სინამდვილეს, ხოლო ჩვენმა მუშებმა და მუშა-ქალებმა უკვე საქმით გადააჭარბეს მათ ერთიხუთად, ერთიათად? განა ჩვენ როდისმე მიგვიციია ჩვენი ჩამორჩენილობის ერთგულების ფიცი? მგონი, ასეთი რამ არ ჩაგვიდენია, ამხანაგებო? **(საერთო სიცილი).** განა ჩვენ იმას ვეყრდნობოდით, რომ ჩვენი მუშები და მუშა-ქალები სამუდამოდ ჩამორჩენილები დარჩებიან? თითქოს, ამას არ ვეყრდნობოდით? **(საერთო სიცილი).** მაშ რაშია საქმე? ნუთუ ჩვენ არ გვეყოფა გაბედულობა — გავტეხოთ ზოგიერთი ჩვენი ინჟინრისა და ტექნიკოსის კონსერვატიზმი, გავტეხოთ ძველი ტრადიციები და ნორმები და გასაქანი მივცეთ მუშათა კლასის ახალ ძალებს?

ლაპარაკობენ მეცნიერებაზე. ამბობენ, მეცნიერების მონაცემები, ტექნიკური ცნობარებისა და ინსტრუქციების მონაცემები ეწინააღმდეგებიან სტახანოველთა მოთხოვნებს ახალი, უფრო მაღალი, ტექნიკური ნორმების შესახებო. მაგრამ რა მეცნიერებაზეა აქ ლაპარაკი? მეცნიერების მონაცემებს მუდამ ამოწმებდნენ პრაქტიკით, გამოცდილებით. მეცნიერება, რომელსაც გაუწყვეტია კავშირი პრაქტიკასთან, გამოცდილებასთან, — ეს რაღა მეცნიერე-

ბაა? მეცნიერება რომ ისეთი იყოს, როგორც მას ზოგიერთი ჩვენი კონსერვატიული ამხანაგი გვისახავს, მაშინ იგი დიდი ხანია დაიღუპებოდა კაცობრიობისათვის. მეცნიერებას სწორედ იმიტომ ეწოდება მეცნიერება, რომ იგი არა ცნობს ფეტიშებს, მას არ ეშინია აღმართოს ხელი დრომოჭმულის, ძველის წინააღმდეგ, და გულისხმიერად უგდებს ყურს გამოცდილების, პრაქტიკის ხმას. საქმე რომ სხვანაირად იყოს, ჩვენ არ გვექნებოდა საერთოდ მეცნიერება, არ გვექნებოდა, ვთქვათ, ასტრონომია, და ჩვენ კვლავ თავს შევიქცევდით პტოლომეს დახავსებული სისტემით; ჩვენ არ გვექნებოდა ბიოლოგია, და კვლავ ვინუგეშებდით თავს ადამიანის შექმნის ლეგენდით; ჩვენ არ გვექნებოდა ქიმია, და კვლავ თავს შევიქცევდით ალქიმიკოსთა მისნობით.

აი რატომ ვფიქრობ, რომ ჩვენი ინჟინერ-ტექნიკური და სამეურნეო მუშაკები, რომლებიც უკვე საკმაოდ ჩამორჩებიან სტახანოვურ მოძრაობას, კარგს იზამენ, თუ ძველ ტექნიკურ ნორმებს აღარ ჩაებღაუჭებიან და მუშაობას ნამდვილად, მეცნიერულად, ახალ, სტახანოვურ ყაიდაზე გარდაქმნიან.

კეთილი, გვეტყვიან ჩვენ. მაგრამ რა ვუყოთ ტექნიკურ ნორმებს საერთოდ? საჭიროა თუ არა ეს ნორმები მრეწველობისათვის, თუ შეიძლება სრულიად შეველიოთ ყოველგვარ ნორმას?

ზოგი ამბობს, ჩვენ არავითარი ტექნიკური ნორმა აღარ გვესაჭიროებაო. ეს არ არის მართალი, ამხანაგებო. კიდევ მეტი, — ეს სისულელეა. თუ ტექნიკური ნორმები არ გვექნება, შეუძლებელია გეგმიანი მეურნეობა. ამას გარდა, ტექნიკური ნორმები საჭიროა იმისათვის, რომ ჩამორჩენილი მასები დავაწიოთ მოწინავეებს. ტექნიკური ნორმები დიდი მარეგულირებელი ძალაა, რომელიც წარმოებაში რაზმავს მუშების ფართო მასებს მუშათა კლასის მოწინავე ელემენტების გარშემო. მაშასადამე, ჩვენ გვესაჭიროება ტექნიკური ნორმები, მაგრამ არა ის ნორმები, რომლებიც ახლა გვაქვს, არამედ უფრო მაღალი.

სხვები ამბობენ, ტექნიკური ნორმები საჭიროა, მაგრამ ისინი ახლავე უნდა ავიყვანოთ იმ მიღწევებამდე, რომლებიც სტახანოვებმა, ბუსიგინებმა, ვინოგრადოვებმა და სხვებმა მოიპოვესო. არც ეს არის მართალი. ასეთი ნორმები ახლანდელი დროისათვის არარეალური იქნებოდა, ვინაიდან ის მუშები და მუშა-ქალები, რომლებიც ტექნიკურად ნაკლებად მომზადებული არიან, ვიდრე სტახანოვები და ბუსიგინები, ვერ შესძლებდნენ ასეთი ნორმების შესრულებას. ჩვენ ისეთი ტექნიკური ნორმები გვესაჭიროება, რომლებიც შუათანა ადგილს დაიჭერენ ახლანდელ ტექნიკურ ნორმებსა და

იმ ნორმებს შორის, რომლებსაც სტახანოველებმა და ბუსიგინებმა მიაღწიეს. ავიღოთ, მაგალითად, ჭარხლის ხუთასოვანი, ყველასათვის ცნობილი მარიამ დემჩენკო. ერთ ჰექტარზე მან 500 ცენტნერი და უფრო მეტი ჭარხალი მიიღო. შეიძლება თუ არა ეს მიღწევა გავხადოთ მოსავლიანობის ნორმად ჭარხლის მთელი მეურნეობისათვის, ვთქვათ, უკრაინაში? არა, არ შეიძლება. ამაზე ლაპარაკი ჯერჯერობით ნაადრევია. მარიამ დემჩენკომ მიაღწია ხუთას ცენტნერს და უფრო მეტს ერთ ჰექტარზე, ხოლო ჭარხლის საშუალო მოსავალი, მაგალითად, უკრაინაში წელს შეადგენს 130—132 ცენტნერს ჰექტარზე. განსხვავება, როგორც ხედავთ, მცირე რიცხვია. შეიძლება თუ არა ჭარხლის მოსავლიანობის ნორმად დავაწესოთ 400 ან 300 ცენტნერი? საქმის ყველა მცოდნე ამბობს, ეს ჯერჯერობით არ შეიძლებაო. ალბათ, საჭირო იქნება მოსავლიანობის ნორმად ჰექტარზე უკრაინაში 1936 წლისათვის დავაწესოთ 200—250 ცენტნერი. ხოლო ეს ნორმა მცირე არ არის, რადგან, თუ იგი შესრულდება, ერთიორად მეტი შაქარი გვექნება, ვიდრე 1935 წელს მივიღეთ. იგივე უნდა ითქვას მრეწველობის შესახებაც. სტახანოვმა, როგორც ჩანს, ერთიანად და უფრო მეტადაც კი გადაამეტა არსებულ ტექნიკურ ნორმას. ამ მიღწევის გამოცხადება ახალ ტექნიკურ ნორმად სანგრევ უროზე ყველა მომუშავისათვის გონივრული ვერ იქნება. ალბათ, საჭირო იქნება დავაწესოთ ისეთი ნორმა, რომელიც შუათანა ადგილს დაიჭერს არსებულ ტექნიკურ ნორმასა და ამხ. სტახანოვის მიერ განხორციელებულ ნორმას შორის.

ერთი რამ ყოველ შემთხვევაში ნათელია: ახლანდელი ტექნიკური ნორმები უკვე არ შეეფერებიან სინამდვილეს, იმისი ჩაბორკვა და ჩვენი მრეწველობისათვის შემფერხებლად იქცნენ, ხოლო ჩვენი მრეწველობა რომ არ შევაფერხოთ, ამისათვის აუცილებელია ეს ნორმები ახალი, უფრო მაღალი ტექნიკური ნორმებით შევცვალოთ. ახალი ადამიანები არიან, ახალი დროებაა — და ტექნიკური ნორმებიც ახალი უნდა იყოს.

4. უახლოესი ამოცანები

როგორია ჩვენი უახლოესი ამოცანები სტახანოვური მოძრაობის ინტერესების თვალსაზრისით?

ჩვენი ყურადღება რომ არ დავფანტოთ, მოდით ეს საქმე ორი უახლოესი ამოცანით განვსაზღვროთ.

ჯერ-ერთი. ამოცანა ის არის, რომ დავეხმაროთ სტახანოველებს კიდევ უფრო გაშალონ სტახანოვური მოძრაობა და გაავრცელონ იგი მთელი სიღრმე-სიგანით სსრ კავშირის ყველა ოლქსა და რაი-

ოწში. ეს ერთი მხრივ. ხოლო მეორე მხრივ—ლაგამი ამოვდოთ ყველა იმ ელემენტებს სამეურნეო და ინჟინერ-ტექნიკოს მუშაკებში, რომლებიც დაჟინებით ებღაუჭებიან ძველს, არ სურთ წინსვლა და სისტემატურად აფერხებენ სტახანოვური მოძრაობის გაშლას. სტახანოვური მოძრაობა ყოველმხრივ რომ გავავრცელოთ მთელ ჩვენს ქვეყანაში, ამისათვის მარტო სტახანოველები, რა თქმა უნდა, არ კმარან. საჭიროა ჩვენი პარტიული ორგანიზაციები ჩაებან ამ საქმეში და დაეხმარონ სტახანოველებს ბოლომდე მიიყვანონ მოძრაობა. ამ მხრივ დონეცის საოლქო ორგანიზაციამ უდავოდ დიდი ინიციატივა გამოიჩინა. ამ მიმართულებით კარგად მუშაობენ მოსკოვისა და ლენინგრადის საოლქო ორგანიზაციები. ხოლო რა მდგომარეობაა სხვა ოლქებში? ისინი, როგორც ჩანს, ჯერ კიდევ «ამოძრავებას» უნდებიან. მაგალითად, როგორღაც არაფერი ისმის, ან ძალიან ცოტა რამ ისმის ურალზე, თუმცა ურალი, როგორც ცნობილია, უდიდეს სამრეწველო ცენტრს წარმოადგენს. იგივე უნდა ითქვას დასავლეთ ციმბირზე, კუზბასზე, სადაც, როგორც ეტყობა, ჯერ კიდევ ვერ მოუსწრიათ «ამოძრავება». თუმცა, შეგვიძლია ეჭვი არ ვიქონიოთ, რომ ჩვენი პარტიული ორგანიზაციები ხელს მოჰკიდებენ ამ საქმეს და დაეხმარებიან სტახანოველებს სიძნელეთა გადალახვაში. რაც შეეხება საქმის მეორე მხარეს—სამეურნეო და ინჟინერ-ტექნიკოს მუშაკთა წრეში არსებული ჯიუტი კონსერვატორების ალაგმვას, — აქ საქმე ცოტა უფრო რთული იქნება. უწინარეს ყოვლისა, საჭირო გახდება დავარწმუნოთ, მოთმინებითა და ამხანაგურად დავარწმუნოთ მრეწველობის ეს კონსერვატიული ელემენტები — სტახანოვური მოძრაობის პროგრესულობაში და ძუშაობის სტახანოვურ ყაიდაზე გარდაქმნის აუცილებლობაში. და თუ დარწმუნება არ გასჭრის, საჭირო იქნება უფრო გადამჭრელი ზომების მიღება. აი, მაგალითად, გზათა სახალხო კომისარიატი. ამ კომისარიატის ცენტრალურ აპარატში ამას წინათ არსებობდა პროფესორთა, ინჟინერთა და საქმის სხვა მცოდნეთა ჯგუფი — მათში კომუნისტებიც იყვნენ, — რომელიც ყველას არწმუნებდა, რომ საათში 13 — 14 კილომეტრი კომერციული სისწრაფე — ეს არის ზღვარი, რომელსაც ვერ გავცილდებით, შეუძლებელია გავცილდეთ, თუ არ გვინდა «ექსპლოატაციის მეცნიერებასთან» წინააღმდეგობა გვქონდესო. ეს იყო საკმაოდ ავტორიტეტიანი ჯგუფი, რომელიც თავის შეხედულებებს სიტყვიერად და წერილობით ქადაგებდა, გზათა სახალხო კომისარიატის სათანადო ორგანოებს ინსტრუქციებს აძლევდა და საერთოდ ექსპლოატაციის დარგის მუშაკთა შორის «ფიქრთა მპყრობელს» წარმოადგენდა. ჩვენ, საქმის არმცოდნენი, სარკინიგზო საქმის მთელ რიგ პრაქტიკოსთა წინადადე-

ბების საფუძველზე ჩვენდათავად ვარწმუნებდით ამ ავტორიტეტიან პროფესორებს, რომ 13 — 14 კილომეტრი არ შეიძლება იყოს ზღვარი, რომ საქმის ერთგვარი ორგანიზაციის დროს ამ ზღვარის გაფართოება შეიძლება. ამის პასუხად ამ ჯგუფმა, იმის მაგივრად, რომ ყურად ეღო გამოცდილებისა და პრაქტიკის ხმა და გადაესინჯა თავისი დამოკიდებულება საქმისადმი, — ბრძოლა გააჩაღა სარკინიგზო საქმის პროგრესულ ელემენტებთან და კიდევ უფრო გააძლიერა თავის კონსერვატიულ შეხედულებათა პროპაგანდა. გასაგებია, რომ იძულებული ვიყავით ამ პატივცემული ადამიანებისათვის კბილები ცოტათი მოგვეკვეთა და თავაზიანად გაგვეძევებინა ისინი გზათა სახალხო კომისარიატის ცენტრალური აპარატიდან. (ტაში). და რა გამოვიდა? ახლა ჩვენ გვაქვს 18 — 19 კილომეტრის კომერციული სისწრაფე საათში. (ტაში). ვფიქრობ, ამხანაგებო, რომ უკიდურეს შემთხვევაში მოგვიხდება ამ მეთოდს მივმართოთ ჩვენი სახალხო მეურნეობის სხვა დარგებშიც, — რა თქმა უნდა, თუ გაჯიუტებული კონსერვატორები თავს არ გაანებებენ ხელის შეშლასა და სტახანოვური მოძრაობის შეფერხებას.

მეორე. ამოცანა ის არის, რომ დავეხმაროთ გარდაიქმნან და სტახანოვურ მოძრაობას სათავეში ჩაუდგნენ ის სამეურნეო მუშაკები, ინჟინრები და ტექნიკოსები, რომელთაც არ სურთ ხელი შეუშალონ სტახანოვურ მოძრაობას, რომლებიც თანაუგრძნობენ ამ მოძრაობას, მაგრამ რომელთაც ჯერ კიდევ ვერ შესძლეს გარდაქმნილიყვნენ, ჯერ კიდევ ვერ შესძლეს სათავეში ჩასდგომოდნენ სტახანოვურ მოძრაობას. მე უნდა ვთქვა, ამხანაგებო, რომ ასეთი სამეურნეო მუშაკები, ინჟინრები და ტექნიკოსები ჩვენში ცოტანი როდი არიან. და თუ ჩვენ ამ ამხანაგებს დავეხმარებით, ისინი ჩვენ უეჭველად უფრო მეტნი გვეყოლებიან.

ვფიქრობ, რომ, თუ ჩვენ ამ ამოცანებს შევასრულებთ, სტახანოვური მოძრაობა უაღრესად გაიშლება, ჩვენი ქვეყნის ყველა ოლქსა და რაიონს მოედება და ახალ მიღწევათა სასწაულებს დაგვანახებს.

5. ოქტომბრის სიტყვა

რამდენიმე სიტყვაც ამ თათბირის შესახებ, მისი მნიშვნელობის შესახებ. ლენინი გვასწავლიდა, რომ ნამდვილი ბოლშევიკი-ხელმძღვანელები შეიძლება იყვნენ მხოლოდ ისეთი ხელმძღვანელები, რომლებსაც შესწევთ უნარი არა მარტო ასწავლონ მუშებსა და გლეხებს, არამედ კიდევაც ისწავლონ მათგან. ზოგიერთ ბოლშევიკს ლენინის ეს სიტყვები არ მოეწონა. მაგრამ ისტორია გვიჩვენებს,

რომ ლენინი ამ დარგშიც მართალი აღმოჩნდა მთელი ასი პროცენტით. მართლაცდა, მშრომელთა, მუშათა და გლეხთა მილიონები შრომობენ, ცხოვრობენ, იბრძვიან. ვის შეუძლია ეჭვი შეეპაროს იმაში, რომ ეს ადამიანები ამაოდ როდი ცხოვრობენ, რომ ეს ადამიანები ცხოვრობენ, იბრძვიან და აგროვებენ უდიდეს პრაქტიკულ გამოცდილებას? განა შეიძლება ეჭვი შეგვეპაროს იმაში, რომ ხელმძღვანელები, რომლებიც ამ გამოცდილებას უგულებელყოფენ, ნამდვილ ხელმძღვანელებად ვერ ჩაითვლებიან? მაშასადამე, ჩვენ, პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელებმა, არა მარტო უნდა ვასწავლოთ მუშებს, არამედ მათგანაც ვისწავლოთ. თქვენ, ამ თათბირის წევრებმა, რომ ზოგი რამ ისწავლეთ აქ, თათბირზე, ჩვენი მთავრობის ხელმძღვანელებისაგან, — ამას მე არ უარვყოფ. მაგრამ არც იმის უარყოფა შეიძლება, რომ ჩვენც, მთავრობის ხელმძღვანელებმა, ბევრი რამ ვისწავლეთ თქვენგან, სტახანოველებისაგან, ამ თათბირის წევრებისაგან. მაშ ასე, ამხანაგებო, მადლობა თქვენ სწავლებისათვის, დიდი მადლობა! **(მქუხარე ტაში).**

ბოლოს, ორიოდე სიტყვა იმაზე, თუ როგორ უნდა აღვნიშნოთ ეს თათბირი. ჩვენ აქ პრეზიდიუმში ვითათბირეთ და გადავწყვიტეთ, რომ საჭირო იქნება როგორმე აღვნიშნოთ ხელისუფლების ხელმძღვანელთა ეს თათბირი სტახანოვური მოძრაობის ხელმძღვანელებთან. და აი ჩვენ მივედით იმ გადაწყვეტილებამდე, რომ თქვენგან 100 — 120 კაცი წარვადგინოთ უმაღლეს ჯილდოზე.

ხმები. მართალია. **(მქუხარე ტაში).**

სტალინი. თუ თქვენ მოიწონებთ, ამხანაგებო, ჩვენ ამ საქმეს განვახორციელებთ.

(სტახანოველთა თათბირის მონაწილენი მქუხარე, აღფრთოვანებულ ოვაციას უმართავენ ამხანაგ სტალინს. მთელი დარბაზი ჭიუხს ტაშით, მძლავრი «ვაშა» აზანზარებს დარბაზის თაღებს. ყოველი კუთხიდან გაისმის პარტიის ბელადის ამხანაგ სტალინისადმი მისასალმებელი უამრავი შეძახილი. ოვაცია თავდება «ინტერნაციონალის» მძლავრი სიმღერით — თათბირის სამი ათასი მონაწილე ასრულებს პროლეტარულ ჰიმნს).